EVALUATIE TRANSITIEVISIE WARMTE

Evaluatie Transitievisie Warmte

Uitgangspunten Transitievisie Warmte en reflectie daarop

De Transitievisie Warmte (TVW) gaf de volgende inhoudelijke kaders mee:

- Warmtetransitie moet haalbaar en betaalbaar blijven
- Collectieve mogelijkheden dienen zo veel mogelijk benut te worden
- Kwaliteit gaat voor snelheid

Zowel tijdens de ambtelijke startbijeenkomst met collega – ambtenaren en stakeholders als tijdens het overleg met de klankbordgroep en ondernemersverenigingen is gereflecteerd op deze uitgangspunten. De opbrengst daarvan is verwerkt in het geactualiseerde lokaal afwegingskader onder paragraaf 3.3 van de bestuurlijke startnotitie.

Voorafgaand aan de totstandkoming van de bestuurlijke startnotitie voor het Warmteprogramma is de TVW geëvalueerd. Er is op inhoud en proces met interne beleidsmedewerkers geëvalueerd. Deze evaluatie is in een startbijeenkomst Warmteprogramma voorgelegd aan de betrokken externe stakeholders.

Evaluatie op doelen

Hoofddoelen en stand van zaken (op basis van openbare data)

In de Transitievisie Warmte is het volgende hoofddoel geformuleerd:

- Nijkerk wil in 2050 energieneutraal en aardgasvrij zijn (CO_2-reductie geldt daarbij als leidraad voor de voortgang).

Subdoelen warmte

In de Transitievisie Warmte zijn voor wijken/gebieden specifieke doelen gesteld. Het gaat om de volgende subdoelen voor het jaar 2030:

- **Spoor 1**: Kernen van Nijkerk en Hoevelaken: Voor 2030 streven we als gemeente naar een besparing op de warmtevraag van 13,5% (ten opzichte van 1990).
- **Spoor 2**: We streven ernaar dat minimaal 100 gebouwen per jaar energiebesparende maatregelen nemen in de wijken Campenbuurt en Renselaer. In deze wijken is in 2030 circa 50% gebouwen gereed voor aardgasvrij.
- **Spoor 3**: Hybride warmtepompen en all-electric: In de wijken Corlaer, De Bogen, Spoorkamp/De Terrassen en Doornsteeg in Nijkerk en Middelaar in Hoevelaken staan ongeveer 4.200 verblijfsobjecten, voornamelijk woningen. 1.000 woningen zijn al helemaal geïsoleerd en aardgasvrij-ready. Ook de overige woningen zijn al relatief goed geïsoleerd. Als gemeente streven we naar een besparing van 5% in 2030.
- **Spoor 4**: Individueel initiatief in Nijkerkerveen en landelijk gebied: Als gemeente streven we naar een besparing van 13,5% warmte in 2030 (ten opzichte van 1990).

Huidige stand van zaken en monitoring

In de Transitievisie Warmte is aangegeven dat voor monitoring bekende bronnen worden gebruikt, zoals de Klimaatmonitor van Rijkswaterstaat en het platform waarstaatjegemeente.nl.

Voor het monitoren van de subdoelen zijn weinig openbare instrumenten beschikbaar. Op gemeentelijk niveau is op dit moment nog geen vastgestelde monitoringscyclus geïmplementeerd. Wel wordt binnenkort gestart met nieuwe softwaretooling van Smart Twin. Daarmee kan de voortgang zowel op woning, straat-, wijk- als gemeenteniveau beter in de gaten worden gehouden en ontstaat een beter beeld van de benodigde investering om de gebouwde omgeving in Nijkerk aardgasvrij(-gereed) te maken.

CO_2-reductie

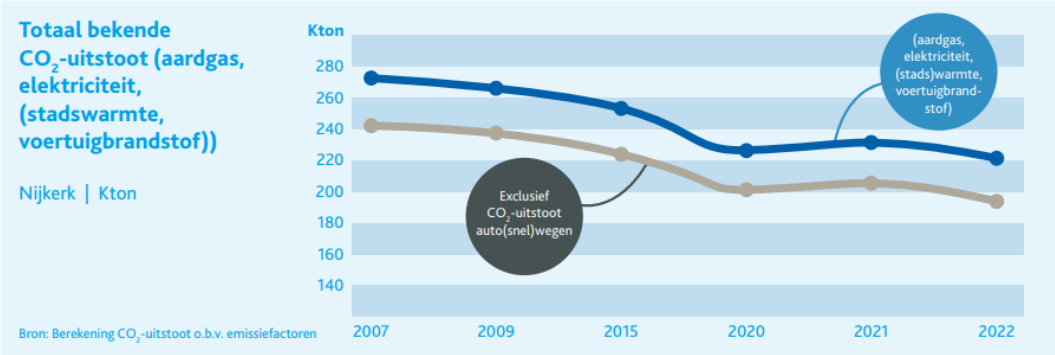

Figuur 1 *Verloop CO_2-uitstoot*

Percentage kleinverbruikers zonder gasaansluiting

Figuur 2 laat zien hoeveel woningen en andere kleinverbruikers van het aardgas af zijn. Voor Nijkerk gaat het om 16,8%. Voor nieuwbouwwoningen geldt dat deze vanaf 2018 geen aardgasaansluiting meer krijgen. Voor Nijkerk geldt dus dat voornamelijk deze woningen aardgasvrij zijn. De verwachting is dat slechts een klein percentage van woningen gebouwd vóór 2018 al aardgasvrij is. Dit beeld komt overeen met andere gemeenten in de Foodvalley.

***Figuur 2** Hoeveel woningen en andere kleinverbruikers zijn al van het aardgas af? Bron: slimster.nl*

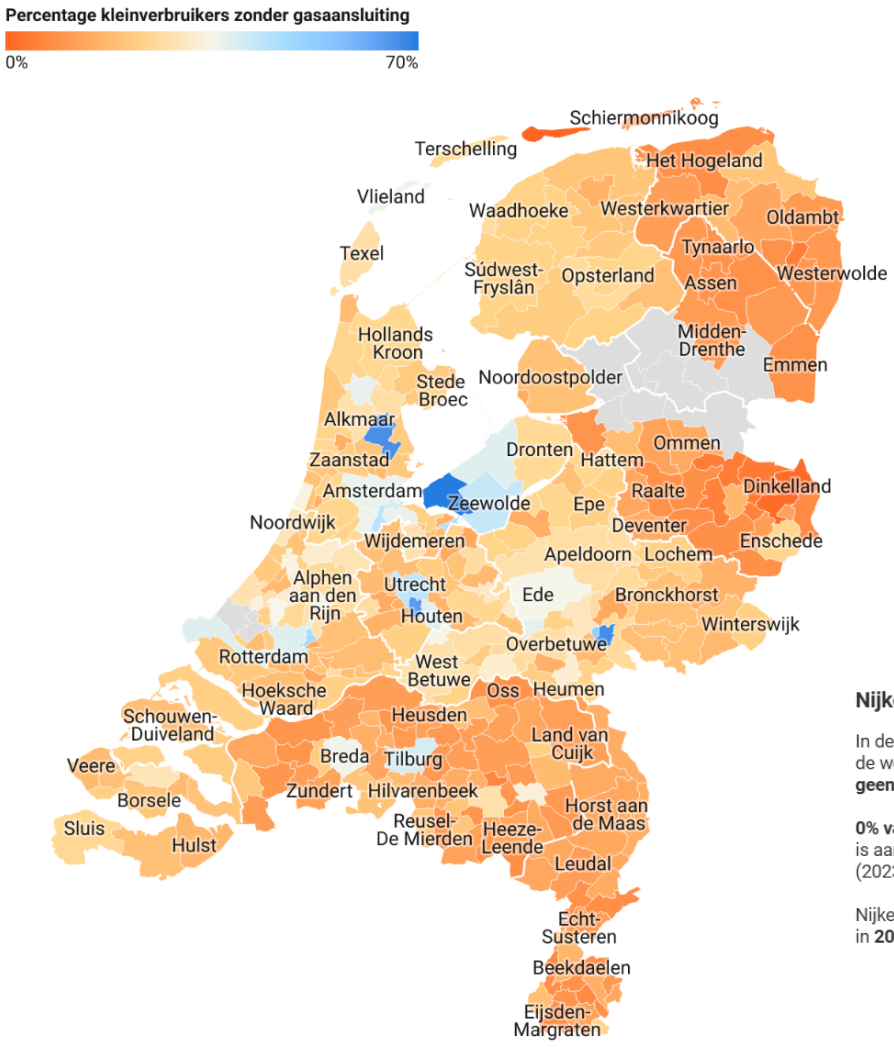

Netbeheerders Rendo en Westland Infra hebben geen data (van 2024) beschikbaar. Daarom ontbreken de gemeenten Coevorden, De Wolden, Hardenberg, Hoogeveen, Meppel, Midden-Delfland, Staphorst, Steenwijkerland, Westerveld, Westland en Zwartewaterland in dit overzicht.

Kaart: Slimster • Bron: Open data Coteq, Enexis, Liander en Stedin) • Kaartgegevens: CBS • Gecreëerd met Datawrapper

<u>Doelen Warmteprogramma</u>

NB. In de recent vastgestelde Routekaart is het einddoel ‘energieneutraal’ vervangen door de CO_2-doelen uit het landelijk Klimaatakkoord:

- *55% minder CO_2-uitstoot in 2030 dan in 1990 en klimaatneutraal in 2050.*

In het op te stellen

Evaluatie op inhoud en proces

Uit de gesprekken met betrokken beleidsmedewerkers, management en bestuur zijn de volgende evaluatiepunten gekomen. Deze punten nemen we mee als geleerde lessen voor het opstellen van het Warmteprogramma. Uit de evaluatie valt op dat de Transitievisie Warmte aan de voorkant goed is opgezet, maar dat het door een beperkte organisatie(graad) heeft ontbroken aan planmatig werken in de uitvoering. Inmiddels is de leemte in de organisatie op het gebied van de warmtetransitie opgelost.

<u>Proces</u>

Wat procesmatig goed ging (bij totstandkoming TVW)	**Wat procesmatig minder goed ging (bij uitvoering TVW)**

Breed opgezet proces met ruimte voor inbreng van interne en externe stakeholders en inwoners	Visie na vaststelling beperkt gebruikt
Interne betrokkenheid positief gewaardeerd	Gebrek aan uitvoeringsorganisatie (warmtecoördinator)
Goed eindproduct (TVW) dat voldeed aan eisen	Gebrek aan gestructureerde organisatie en besluitvormingsproces rondom (definitieve) eindoplossingen (bijvoorbeeld geen gezamenlijke betrokkenheid of besluit op uitkomsten haalbaarheidsonderzoeken).

Inhoud

Wat inhoudelijk goed ging	**Wat inhoudelijk minder goed ging**
Visie inhoudelijk herkend, sporen helder	Te veel focus op kansrijkheid van warmtenetten
Er zijn stappen gezet in de uitvoering van de uitvoeringsagenda (isolatie, studies)	Geen concrete keuzes/beleidsuitspraken die genoeg richting geven voor de uitvoering
Deelname aan Rijksregelingen (RRE, SPUK) samen met corporaties	Te weinig georganiseerde en gecoördineerde uitwerking van de acties/doelen
Strategie ‘verleiden, verzoeken, verplichten’ herkend, maar weinig concreet	Monitoring niet structureel opgezet, doelen niet meetbaar met openbare data